

P V I S

1 6 1 8

I. Conradi Rittershusii Paraphrasis Psalmi XC nuptus die.	
II. Beremanni paraphrasis Psalmi. Natur, 121. 91. 123. 124.	
III. Beremanni paraphrasis Psalmorum 22. 16. 09.	
IV. Beremanni paraphrasis Psalmi 08.	
V. Beremanni Epipemphion Psalmorum 91. 97.	
VI. Beremanni Psalmi. 104. 0. 19.	
VII. Polletari Paraphrasis Prometei Ione	XXIX. Eusebii Johanni Ernesto
VIII. Munderphii paraphrasis Ione.	capit. Anhaltino v. Alberto Voite dictus.
IX. M. Iacobi Gregorii Jonas.	XXX. Angelii ad Barthelemy de Wschmitz.
X. Joannis Fabri de Nativitate Christi.	XXXI. Memorie Damolii Diepholdii.
XI. M. Theodori de Nativitate Christi.	XXXII. Abrahami Cremeri de preemptione ad Robm.
XII. Wiltzeri Ode de Redemptionis Obere.	XXXIII. Propemptica Fyfelio et Cremero dicta.
XIII. Optii de Peccatu Christi ad Inferos.	XXXIV. M. Victori, cum renuntiaretq. Rector.
XIV. Domarii Heptas simulacra Resurrectionis.	XXXV. Ode Sapphica in Doctores Honoratus
XV. Sfortiorib. ubiq. impudentissimis.	Fyfelii &
XVI. Trautmanni instructio p. vero Lutherano.	XXXVI. In Magisterii Honore Joh. Cram
XVII. Praetorii Epistola Germaniae ad Electores.	XXXVII. M. Bernmanni in honorem Magister
XVIII. Moiti & Ruma ad Christianum Pr. Anhalt.	rii Lipsensis XX juvenum.
XIX. De reb. gestis Johannis Ernesti Pr. An.	XXXVIII. M. Rottii in Magisterium Haberlandi.
XX. Henrici ab Eichen ad Maunicium Typog.	XXXIX. In Magisterium Copenii
XXI. Abrahami Cremeri ad Electore Brand.	XL. Bethmanni Herdesiani.
XXII. M. Amlingi ^{es. 1708} Statulatio in Natalem	XLI. Christiani Vogleri.
Rudolphi Principis Anhaltini.	XLII. Abrahami Theopoldii.
XXIII. Moiti in Nuptias Rudolphi Pr. An.	XLIII. M. Copenii Gratiani. Titio in Magister
XXIV. Beremanni Eclogae Rodolphus.	XLIV. De Dignitate Conulari Trevesi.
XXV. Bromii Nuptis ratis Rudolphi Pr.	XLV. De Dignitate Nuptiarum Gelami.
XXVI. Wrsini et M. Jeno Nuptis	XLVI. Apocryphorum Polidionum sigula.
eiusdem.	XLVII. Nuptis Petri a Jena.
XXVII. Parentalia Augusto Electori a	XLVIII. M. Pucmeri.
D. Maiore habitata.	XLIX. M. Richardi.
	L. Wolfgangi Hanen.

Ec. 11

^{XIII}
T V M V L V S

12
Et descensus ad Inferos, Do-

mini ac Salvatoris nostri I E S V C H R I S T I,

Victoris & perruptoris glo-
riosissimi,

A D

GENERIS NOBILI-

TATE CLARISSIMUM, ERVDITA

PIETATE ET OMNI VIRTVTVM

genere excellentissimum: integritate, fide, & autoritate con-

spicuum: Amplissimos, eruditione, prudentia & consilijs pre-

stantissimos, Dn. HIERONYMVM à KOCKERITZ in

Vvalda: Dn. IOHANNEM MOLLERVM questuræ

Haynensis præfectum fidelissimum: Dominos Consules totumq;

laudatissime Reipub. Haynensis ordinem senatorium,

Dominos & Mæcenates suos obser-

vantissimos.

HIERONYMVS OPITIVS

Camicensis.

VVITEBERGAE,

Typis Zachariæ Lehmanni,

Anno M. D. XCIII.

XIII

Erklärung des Inhalts

der in dem Buche

enthaltenen

Abhandlungen

von

Dr. phil. h. c. h. G. O. S. v. S.

in Leipzig

im Drucke

der Buchhandlung

von C. F. Schmidt

in Leipzig

im Jahre 1811

Verlag von C. F. Schmidt
in Leipzig

Esper erat, Phoebusque iterum se tingere ponto
Tendebat, densæque simul de montibus um-
bræ
Cedebant; tandem Eoo properabat ab orbe
Lucifer, inde nimis *CHRISTI* tristatus
acerba

Morte redemptoris Titan, candore negato,
Protinus exurgens lustrabat lampade terras.

Iamque dies aderat, totum celebranda per urbem
Iudæis, illa siquidem, Pharaone subacto
Hoste cruentato, tandem longo ordine quondam
Transierant rubrum patres impunè per æquor.
Quod ne sacratum feralia funera festum
Incestent, pietatis opus, persolvere iusta
CHRISTO, cuius & arbitrio stant intima terræ
Viscera, suspensum corpus seponere terræ.

Hic animi fidens *IOSEPH* Arimathius heros,
Consiliis clarus, mirum, ditissimus agri,
Discipulus *CHRISTI* tacitus, voce audet adire
Supplice *PILATVM*, nec non miserabile corpus
De cruce suspensum primus petere: Ille, furori
Me turbæ Isacidûm cœco, cœlumque fretumque
Testor, ait, nimium perversa mente volentis
Interitum, opposui, memetque per omnia verti.
Nil equidem, culpa vacuum miseratus, inausum
Liqui, nil non tentavi ut fallacibus ausis
Eriperem, certè nil voci iræque peperci,
Nil somni vidi, tanti mihi crede, laboris
Tantæ molis erat captum dimittere *CHRISTVM*.
Verum, si qua fides superest, mihi nulla dabatur
Invito quamvis, turbæ exuperare potestas
Cœcum consilium, clamoribus atque procellis
Dehinc populi assensu fractus, sed crimine tanto
Me prius intonem solvi; ne forsan & ipse

▲ 2

Funere

Funere felici, & quondam spoliarer honesto,
Impia funesto pendat gens sanguine pœnas,
Ipsos supplicium maneat, maneatque nepotes.
At nunc est tutum per me *I O S E P H E*, quod optas,
Vade age, & extremo decorato funus amici
Officio, concedo volens ultroque remitto.
Dixerat: ille gradu volucris properabat, amico
Responso fretus, donato & corpore amici
Lætus, se iungit comitem huic *N I C O D E M V S*, & ipse
Nocturnus *C H R I S T I* famulus, turbatus amici
Funere, flecebat paribus vestigia curis.

Iamque propinquabant scutato milite cincto
Clivo, cui monti nomen fecere priores
A caluis, subito sociorum frigore membra
Solvuntur, *P E T R V S* sinuosis flexibus actus
Nunc huc nunc illuc per consita rura latebat
Non erat, excepto *T A N O*, res mira, fidei,
Officium qui triste suo munusque supremum
Præstaret Domino, corpus qui conderet urna.
Matronæ astabant tristes, lacrymisque rigantes
Malas famineis, ululatibus arva replebant.

Nec mora, conscendens feralia ligna *I O S E P H V S*
Flebile demittit corpus, terræque reponit,
O quantum *C H R I S T O*, quantum mutatus ab illo:
Qualis tum *M A R I A E* genitricis amarus amaror?
Quos quæso gemitus dabat, illacrymabile nati
Corpus conspiciens, tabo vultusque cruentos
Cernens, & barbam, spissoque cruore capillum
Squallentem, & membra horronis lacerata flagellis,
Semianimis venit ad reliquas, gnatique repositi
Concidit ad tumulum, & tandem vix talia fatur.
Hæc ô nate, mihi matri promissa dedisti
Discedens; gelidum iam iam penetravit acutum
Cor ferrum, veluti sacrato Flamine motus

Ante

Ante obitum *SIMEON* supremaque fata canebat.
O multum felix, omnique ex parte beata
Si vel in hunc casum nunquam servata fuisset
Horrendum, hora vel exitii nos una tulisset.
Dixit, plura dolor prohibet, guttæque subortæ
Concidere exanimem faciunt, revolutaque tandem
Surgit, & illacrymans scopuloso confidet antro,
Non minus & reliquæ matres pietate celebres
Quæ sese addiderant *CHRISTO*, miserabile corpus
Flebant, hinc fletu sylvas rupeſque sonare,
Cunctaque flere putes loca lamentabile lethum.
Omnia naturæ præpostera legibus ire
Visa, creatorem querulo ingemuisse dolore.

Dein corpus gestant, gelidoque fluentia tabo
Vulnera, confossum divoque in pectore vulnus
Lymphis purgabant calidis, & peste cruorem
Siccabant unda mixtum, stactesque liquore
Vngebant, aloës guttas per vulnera quina
Stillantes, molli corpus lodice tegebant.

Non procul è laxo vivo, *IOSEPHVS* in horto
Excidi tumulum noviter curaverat amplum,
Hûc, Nicodemo operam fidam impendente labori
Ritè sui portat *IOSEPHVS* funus amici
Hos tremulo sequitur passu mæstissima mater,
Hanc reliquæ matres lacrymarum flumina largè
Fundentes, gressu nimium titubante sequuntur,
Extremumque pio *CHRISTVM* comitantur honore,
Pangentes querula lugubria carmina voce.
Ipsi immane antro subvolvunt obice saxum.

At Solymitarum proceres nova cura fatigat,
Aerias *CHRISTVM* rediturum ad luminis oras
Audierant, totum lux quando refulserit orbem
Tertia: quod nimium veriti, custode tueri
Iusserunt tumulum, socij ne fortè sepultum

A 3

Auferunt,

Auferrent, densa defensi nocte, suisque
Complerent totum falsis rumoribus orbem.
Barbara pyramidum fileat miracula, Amasum
Evulsum cesset Memphis memorare sepulchro,
Omnia nam dudum, si vera ea fama, ruinam
Traxerunt, multò iam splendidiora sepulchri
Sunt monumenta **DEI** Sobolis procerumque parentis.
Hùc mecum illustres animæ componite gressum,
Nam **CHRISTO** meritum, par est, renovemus honorem,
Sanguine qui patriam nobis, & cœlica regna
Iam peperit, quibus exciderant plus fraude parentes
Anguina primi capti, rursusque reclusit
Obstrusum prius Elysiùm sedesque beatas.
Nec procul hinc Solyma nobis quærendus in urbe
Est tumulus **CHRISTI**, **CHRISTVM** quæremus **olympo**,
Reliquias sacri verbi documenta recondunt.
Quin agite, hùc violas, calathis diffundite plenis
Lilia, Narcissos expromite, ferte hyacynthos,
Mœrentesque alios tumulo superaddite flores.
Abstulit ille malum, malo malaque paratum,
Abstulit, atque imæ posuit sub viscera terræ.
Exitii æterni quicquid super, ille profundo
Abdidit, & veteris contagia tristia culpæ
Sustulit, & tumulo morrem mala cuncta reliquit.
Eia age, quisque suæ maculæ commissa fatendo
Fletibus ad tumulum **CHRISTI** plangamus obortis,
Pròh dolor, insonti **CHRISTO** horum causa malorum
Nos fumus miseri, ligno suspendimus ipsi.
Cernentes melius, non deteriora sequamur
Vitæ, obtestemur **CHRISTVM**, veniamque petamus.
Sic tantis meritis meritum testemur honorem
Par est, sic prodest lacrymis invisere bustum.
Iam transacta salus mortali in corpore **CHRISTI** est
Omnis, nunc restat stygios ut victor adiret

Hostes,

Hostes, Tartareasque simul profterneret ædes.
Dumque vices tumulo vigiles, noctesque diesque
Exercent, illo credunt, se claudere **CHRISTI**
Corpus, at interea rigidum descenderat Orcum.

Haud animo exciderat Phlegætontia monstra regenti,
Iam propè adesse diem, rerum quo maximus ultor
CHRISTVS Cerbereis iam nunc succederet oris.
Vastaturus eas: mundi regnator opaci
Id metuens, procul hinc parat hanc avertere cladem,
Concilium horrificum vocat, atque repente ministris
Imperat: Ergo domus Erebi nunc ianua fumans
Horrendum insonuit, sonitu sonuere profundi
Infolito fluvii, umbriferæ insonuere cavernæ.
Regis ad Imperium tremebundæ ad limina portæ
Astant lucifugæ Furia, scelerisque potentes.
Mox fera turba ruit, candentia lumina flammis
Gestans, & rutilum spirans è naribus ignem.
Tisiphonem quidam nocuos pro crinibus ignes
Impexam referunt, Scyllam pars illa biforinem,
Harpyias alii, & Lernam, tristemque Charybdim.
Os, oculos, nares, caudamque habitumque Chymææ
Exhibet, atque coquit curas pars altera, & iras.

Maxima pars, **CHRISTVM** qui devincire fuere
Iussi, ac infonti, sacri poscente Senatus
Collegio, horrendam multa vi & robore furcam
Firmare, & tandem, mandante ita præfule, **CHRISTVM**
Sublimem rapere, atque alto suspendere ligno,
Hos prodire, nec à tergo certare iubebat.

Cerberus ante alios, monstrosus janitor Orci,
Non procul hinc ex adversa sibi parte virum quem
Conspiciens hæret dubius, defixus in illum
Solum oculos, tacita hæc secum sic mente volutat:
Qua me fraude suum potuit celare, modovè,
Adventum: qui se potuit simulare tot horas:

Alloquitur

Alloquitur tandem dictis, & talia fatur:
Heus quæso prodi, nunc proditor optime prodi,
Prodi ruffe, inquit, Iudas mihi namque videris.

Dixerat: illius primùm tremor occupat artus,
Mulsitat, atque inter sic spemque metumque moratur.
Ocyus accedunt tollentes brachia, Regis
Doriphori, & se inter multa vi denique Iudam
Invitum quamvis Plutoni obrudere tentant.

Quò magis hi tentant, furtim subducere sese
Cogitat ille magis: tandem indignatus iniquè
Irruit in medium dux Cerberus agmen, & illum
Sublimem cervice rapit, sic desuper illum
Sternit humi, quassatque pede, exanimemque relinquit.

Mox animum recipit, postquam se Cerberus inde
Moverat, & recto ad Plutonem tramite tendit:
Inter eundum illum trepidis circumvolat alis
Spectandi studio cœtus de morte superstes.
Et postquam Ditis ventum est ad regia tecta,
Protinus ante pedes Plutonis poplite flexo
Succumbit, voce hæc tandem quoque supplice fatur:
Salve rex, salve rigidi moderator Averni,
Qui, tibi qui faciunt se averfa mente rebelles,
Corripis, atque atris speluncis abdis, & illos
Aeternis premis imperiis, & fulmine terres.
Accessi nuper, spectare palatia plus quam
Regia, ut auferrem nostro haud indigna labore
Quem plus quam Stygia suscepi fraude doloque,
Præmia; namque inter scelerisque doli que potentes
Tot, paucis nummis & proditione nefanda
Vnus eum potui sperato opponere letho.
Vix ingressus eram, Phlegetontis portitor ille

Me

Me miserum indignè nimium tractabat, & indè
Sublimem raptum, exanimem sternebat arena.
Quod scelus, at præstat dictis imponere finem
Præmiaque auferre ingenti sudore parata.

Dixerat, at Pluto quinquaginta oribus ignem
Efflans horrendum, centenaque brachia jactans,
Hospitis adventum certo dignatur honore:
Venisti tandem, nostra, gratamur, in aula
Expectate diu, impietas laudataque virtus
Perfidia vicit tandem, hinc vix proditor unquam
Vinces: inspiravi animo his de criminibus anguem
Vnum, qui pietate procul longeque remota
Redderet inflatum parvi cupidumque lucelli
Efficeret pectus; sic sic cum coniuge rebar
Et socijs te posse capi, nec provida cura
Me mea, quantumvis tibi res ingrata, fefellit.
Quam metui, mutata tuam sententia mentem
Ceptis, egregijs ne te deverteret ausis.
Per Phlegetontæas undas Stygiasque paludes
Præmia digna ferēs, per stagna profunda furentis
Cocyti capies amplissima munera, digna
Et scelere, atque ausis tantis, per numina juro
Trina, per hanc dextram; per regia denique sceptrā,
Sic ait, atque atrum jubet hunc detrudere in antrum
Quam canis ille triceps redimitus atrociam colla
Anguibus innumeris, manes sine fine furenter
Territat, & flammās rutilantes evomit ore
Tergemino, atque illas vivo cum sulphure miscet.

Non procul hortus erat spaciosus, amœnus, & amplus,
Quo se terrificus multis cum millibus Orci
Contulerat domitor, curarum percitus æstu.
Stant circum famuli, solio sedet ipse nitenti

B

Sceptrā

Sceptra tenens, medioq; ex aggere talia fatur:
Heroes Stygij generoso sanguine creti
Dilecti populi, memores vos ante malorum
Esse puto, meministis. & est meminisse necesse,
Quas quondam pugnas, dubio quam Marte nefanda
Prælia miscuimus cœlo, cum Iuppiter almus
Sceptra timens, metuensq; sibi nobisq; potitis
Rerum, nos cœlo Stygium detrusit ad antrum,
Ille ipse arce sedens celsa, plus occupat æquo
Cœum, atque atque nunc numine cuncta gubernat;
Nobis (grande nefas, scelus atque injuria) vastas.
Et sine sole domos tristissima tarara liquit.
Vix datur æthereas sedes cœlumq; tueri
Ulterius nobis, & sic hinc inde reverti.
Rex Superum, sibi ni timeat, metuatque ruinam
Ne sua regna trahant, socijs memetq; receptis,
Iamdudum socios in pristina regna vocasset,
Iamdudum imperij claves & sceptrum dedisset,
Aeternæq; omnes nos poscens fœdera pacis
Dudum excepisset noviter, cœloq; locasset.
Et licet à nostris socijs hoc posceret, ipse
Haud tamen in leges sanciti fœderis irem,
Hoc caput, hoc regale decus diadem. q; restor.
Nec nocuisse semel satis est, verum in super altum
Præstruere exitium nobis, sopitaq; bella
Est animus renovare, Erebiq; evertere sedes.
Nempè erit aligeris res cum de fratribus uno
Nobis, aut narum, qui cum certavimus olim
Dux fertor, mittet nostras qui funditus arces
Vastabit, nisi eum latebroso arcebimus antro.
Ille sub intactæ descendens virginis alvum,
Magnum opus & mirum, fragilem cum corpore massam
Assumit.

Assumfit nuper, memini, mortalia membra.
Sed nunquam potuit, dum fata Deusq; sinebant
Vivere, victricem domito me auferre triumphum.
Ipsi ego longævo quæfitos temporis usu
Mille dolos struxi, sceleri scelus insuper addens
Nil intentatum liqui, fraudesq; dolosq;
Profecisse parum, constat, sunt omnia frustra,
Et quæ tunc rebar tutissima vincla nocendi,
Cum vehemens ardor suaderet sumere panem,
Et dapibus sedare diu jejunia passa,
Ipsam huic opposui memet sub montibus istis,
In tot portenta, in tot commutatus & ora,
Ille quidem fratris germani pellerem mortis
Vires non potuit, quando est suspensus in altum
Nuper, sed nostras illum evertisse cavernas
Posse, etiam veteris quondam monumenta Prophetæ
Testantur; memini benè, nam meminisse iuvabit,
Quæ quondam spaciens longè lateq; per hortum
Dixerit Elysium, nostris se sedibus olim
Venturum excidio; ac licet hanc avertere pestem
Non datur omninò, conari nemo vetabit.
Qua ratione queat fieri, auscultate, docebo:
Pars aulae portas triplici circumdate muro
Et vallum vallo, murum superaddite muro,
Ex solido ferro solidoque adamante catenis
Cingite pars claustrum; extremi sub culmine muri
Mittite pars flammis ardentia tela coruscis,
Flammarumq; globos violentum mittite in hostem.
Pars, ne cesset opus, reliquis nova tela ministret.
Ipse ego, si valeat fortasse irrupere portas,
Propsectum eripiam ipsi, ipsum caligine multa
Involvens penitus, densis aulamq; tenebris.

B 2

Ite,

Ite, Cavis expectantes è turribus hostem,
Ite Viri, inferni dubiis succurrite rebus,
Nunc validis humeris opus est, nunc pectore firmo,
Præcipitate moram, & fesso succurrite regno.

Vix ea fatus erat, volucres illi ocyus omnes
Incumbunt oneri tanto, pariterque laborem
Sortiti, ingentes muris subvolvere moles
Incipiunt alij, septenis orbibus orbes
Impediunt alij, densas adamante catenas
Firmantes solido, vectes & robora quidam
Apportant, redduntque alijs, opere intonat Orcus,

Iamque alijs alij accelerabant partibus aulae:
Ecce adventabat muris, & limina portæ
Intrabat CHRISTVS, divina luce refulgens
In tenebris, trepido ipsi omnes clamore vocabant;
Ferte citi flammis socij, date spicula, muros
Scandite CHRISTVS adest, nunc nunc trucidate furenter.
Approperant flammis telisque, & mœnia complent,
Et subito jaciunt manibus flagrantia tela.
Sed tanti Herois manibus timor excutit arma
Ipforum, fugiuntque metu, murosque relinquunt.
Ille aperit portas, vectes postesque morantes
Depellit, solido firmataque robora ferro
Effingit penitus, tandemque potenter in aulam
Arietat infernam, concussaque mœnia vertit.
Sic olim Simson rapuit cum stipite postes
Deque loco motas humeris (mirabile dictu)
Portavit valuas, & celsa in monte locavit.

Nec mora perumpit, multoque extracta labore
Mœnia dirumpit, sonitu tonitruque repente
Procumbunt collapsa nimis citò: deinde fragore
Intonat aula intus permulto, atque antra profunda.

Sic

Sic patet illa domus, monstris habitata patefcunt
Atria terrificis, patet atria janua Ditis.
Hic primum Satanam licuit fpectare frementem
Atque indignantem, fugit & caligine cæca
Involuit penitus fedem, densisq; tenebris,
Lucifugi locj subita formidine abacti,
Speluncis, CHRISTI veriti sub corpore lucem
Occultant feſe, & caudas tellure recondunt.

Sunt Hecates natæ geminæ, quarum una furentes
In ſclerum autores plagas exercet acerbis.
Hic loca prima manent, qui numina Vana colentes
Poſt habuere DEVM verum, rerumq; parentem,
Aſtabant iuxta Diuûm longo ordine centum
Fictorum effigies, argento auroq; paratæ.
Omnia terrigenis fimiles, viſumq; habitumq;
Os, nares, oculos, auresq;, manusq; pedesq;
Uſus non aderant illis, os namq; gerebant
Piſce magis mutum, nec odorabantur odorem,
Luminis uſura mediâq; in luce carebant,
Nec voces obſtructæ aures haurire rogantis
Auxilium poterant, motu neque brachia ſecti,
Deniq; nec manibus poterant præſtare, nec ullum
Officium pedibus, ſed muta & ſurda manebant
Idola, humana conſtata atque arte parata.

Post ſequitur cœtus, perverſa caterva, malorum
Colluvies, terris qui dum calor oſſa tegebat,
Impia de CHRISTO fuerant documenta locuti
Illic Romulidum proceres quot ſanguine natos
Cernere erat? triplices quibus omnibus igne coronæ
Tempora fulgebant circum diadematis inſtar.
Hos medios inter Stygij incurvata Leonis

B ; Papa

Papa Leo ad genua, argento qui nuper olympum
Vendiderat, iacet in fenix, coelumque tueri
Optat & erectos ad sidera tollere vultus:
Quos omnes, puri argenti grave pondus & auri
Monstrans Tetzelius lachrymis affatur obortis,
Talibus & dictis moerentia pectora mulcet:
O focii, ô proceres, ô Papa verende per ævum
Quo nos cunque feret monstroso Cerberus ore
Ibimus, ignaros vos non reor ante malorum,
Nil desperandum Duce Cerbero & auspice nobis,
Per varios casus ferimur, per opaca locorum
Tendimus ad superos, sedes ubi Cerberus audax
Promisit, nunc ô fortes peioraque passi
Mecum sæpè viri, nunc sulphure pellite curas,
Cras, cras, quando Charon dirus nos præviis ibit,
Et Phlegetontæum Stygiumque iterabimus æquor,
Donec quisque potest cursu contingere metam
Quâ horrido sonitu tenebrosus personat Orcus.

Ponè cucullati derafo vertice fratres
Stant pecus ignavum, telluris inutile pondus.
Hinc scelerata cohors, CHRISTO contraria turba,
Nempe Suitarum, olim è scrofa matre fatus grex,
Turpe quidem dictu fateor, sædumque relatu
Mentibus esse piis, sed si modò vera fateri
Fas est, atque licet componere sordida puris:
Nam veluti, assuetus lurulento vivere cæno,
Irruit in fordes, lautas & delicias sus
Hinc sperat, pellitque sitim graveolente lacuna:
Haud secus ille Suitarum putridissimus ordo
Stercora Pontificum mellito infecta sapore
Gurgirat, ex animo liquidi sacra flumina fontis
Præteriens, quin dum renuunt socialia iura
Legitimi thalami, contenti cælibe vita,
(Quos forsan illis mores pia scrofa pudicos

Atque

Atque pudicitiae docuit rarissima dona,
Incestant thalamos, turpissima castra sequentes
Impurae Veneris, veriti nil, Visere scorta.

O casti salвете Sues, salвете Suitae,
Sic vobis suibus placitum est, in caelibе vita
Blanda voluptatum toties invisere castra.

Non postrema tenet, suibus sed proxime oberrat
Gens inimica DEO, turba infensissima CHRISTO
Quae sacra in coena meritum furatur honorem,
Omniaque in penus verborum sensa retorquet,
Et satis audacter non affirmare veretur,
CHRISTVM morte sua multis mortalibus agris
Consultuisse parum, magis obtrusisse gehenna,
Horrendum auditu, verum his immanibus ausis
Quid tibi, porrecta fatearis fronte, videtur
Colluvies merita haec? feret haec impure? regamus,
Si DEVS est verus, verum quem dicimus omnes,
Ob scelus hoc sceleratum illam turbabit ad oreum.
Ergo, qui CHRISTI de nomine nomen habetis,
Patre satam Calvo calvam, cane penus & angue
Si qua salus superest animae, evitate phalangem.

Inde Tyrannorum furor, atque immensus habendi
Ardor, qui quondam in populum, qui iussa Tonantis
Spargebat, CHRISTIQUE a nomine nomen habebat,
Vertebant vires, penitusque excindere sanctos
Ense rati vates, in eos fera bella ciebant.

Hinc qui divitiis noctesque diesque parandis
Incubere, ovis veluti gallina, suosque
Omnem in nummos spem, vitam posuere per omnem.

Hinc qui caede peracta hominum, vivere rapina,
Illinc, quos quondam scelerum mens conscia adegit
Aut ferro aut laqueo sceleratam abrumpere vitam

Infelix miserum, ante alios Iscarius ille
Iudas, quem caput horrendis innexa colubris
Ultrix Tisiphone (visu miserabile) flagris

Non ces-

Non cessat quaterere insultans, sævisq; ferirē
Continuò loris; reliquos vocat insuper omnes
Fratres & socias, eque antro talia fatur:
Discite iusticiam moniti, & non proderet **CHRISTVM**,
Admonet, & tristi sedet æternumq; sedebit
Antro, quò spectans, divino in lumine **CHRISTVM**
Conspicit, & tandem flagris proclamat adactus;
Funeris heu, tibi causa fui Rex **CHRISTE** redemptor,
Imperio mortis tradens te crimine falso:
Te quoties, **CHRISTVS** contra, revocare nefando
Et plus quàm Stygio cepto, meminisse quod ipsum
Te reor, ex animo volui, tibi tartara nigra
Mortemq; æternam minitans, sed & omnia frustra,
Si tunc his ausis veniam pacemq; rogasses,
Nec discessisset prorsus fiducia nostri,
Ex animo, credas, omnem tibi condonàssem
Culpam, perpetuò neque jam te poena maneret:
Vulnera per quina hæc juro tibi, testor aperta
Corda, nec invidiæ stimulis adductus acerbis
Exitio lator, doleo magis atque gemisco,
Haud leve delictum gemini admisere latrones,
Quorum sunt trabibus meritò suspensa probrosis
Corpora, sed quia deflebat scelus usque nefandum
Alter, jam moriens supplex veniamq; rogabat,
Non modò non omnem culpam huic in tempore certum est,
Donavi, verum mecum in coelestia regna
Sumi, ubi gaudia sunt, ubi spes, ubi summa voluptas.
Ah modò cognoscant, quotquot facinusq; scelusq;
Quotidiè admittunt, & multa mole premuntur,
Ah modò contrito veniant veniamq; precentur
Corde, lubens illos facilisque hoc fasce levarem,
Scilicet iste meus labor est, ea cura salutis

Vnum

Vnum me stimulat, miseris succurrere lapsis.

Sic ait. ille dolens rumpebat pectore questus

Atque indignato suspiria corde trahebat.

CHRISTVS ad Elysiū tendebat, amœna piorum

Concilia; expertes sceleris culpæque nefandæ

Felices illic animæ, vatūque corona

Sacra, manus Patriarcharum, sacrique nepotes

Omnes inclusi campis pratoque virenti,

Adventum CHRISTI tandem lucemque supremam

Iudicis expectant, ubi corpora digna recenter

Sedibus assument superis, cœlumque subibunt.

Regius hîc vates Iesseia stirpe creatus

Ambiguas cythara pellebat pectore curas,

Semine deque suo, chordis atque ore canebat

CHRISTVM venturum excidio iam sedibus Orci.

Iam vates Daniel jam CHRISTO sanguine junctus

Esaïas, Vatū jam cætera turba piorum

Ordine narrabant MESSIAE secla peracta

Promissi quondam, tacito sub pectore secum

Optantes tandem regno ut succederet imo.

Ecce autem, à longè se optantibus ille ferebat,

Quem cum incundas procul accelerare per herbas

Vidère, exiliunt per amœna vireta sonoros

Plausus fumentes, & dulcia júbila promunt.

Non ita non dura quondam Babylone retenti

Quando illis reditum in patriam perferret ad aures

Nuncius optatum, blandos ad sidera vultus

Patres iactabant, & iúbila tanta ciebant.

Extollunt cum voce manus tenduntque supinas;

Venisti tandem spes sæpe petita tuorum

Expectata diu, spes ô bene fida nepotum,

C

O lux

O lux Abramidum, lux ô gratissima gentis
Isacidum mortis pallenti harentis in umbra,
Heu quibus in terris te tot pie CHRISTE periclis,
Iactatum aspiciamus? quæ causa indigna serenos
Foedavit vultus? squalentes unde capillos
Tabifica sanie, barbamque undâ unde fluentem
Sanguine cum mixto? unde tuo hæc in corpore sacro
Vulnera quina geris? tantumnè immanibus ausis
Tamque immane nefas in te posuere parentes
Primævi, ac horum nati, seriq; nepotes?
Salve vera DEI soboles, Dux InclYTE vitæ
Salve permultum, læti gratamur honorem
Adventus, captos tandem nos fauce leonis
Eripiens Stygij, cœlestis sedibus aulæ
Infer, & in lucem è tenebris nos maxime tandem
Victor & ultor jò tecum super æthera tolle.

Ante alios omnes, sed adhuc perterritus, unus
Qui primus mortem mala quæque induxerat orbi
Mali esu toto, collo dans brachia circum
CHRISTI, perlustrat diras in corpore plagas
Harens, expleuisse animum, mihi crede, tuendo
Non valet, illacrymans tandem, magnoque doloræ
Fractus pauca refert: Si rectè verba parentis
Aetherei memini, vocemque recordor in horto
CHRISTE tuam, fuimus tantorum causa malorum
At solabatur lachrymantem & multa gementem
Vivifico CHRISTVS verbo, ac ab origine paucis
Prima rem repetens, memorabat talia voce,
Quam tu, carpens fructum de fronde, salutem
Perdideras, omnem moriendo ego restitui rem.
Vicit jò vicit pietas, cor collige ADAME,
Vicit iter durum virtus, durosque labores.

Quæ

Quæ nunc pro vobis lacerus crudeliter ora,
Ossa, manus, plantasque gero, quæ vulnera circum
In capite, in vultu, atque in toto denique gesto
Corpore, fecit amor, tanti mihi crede, laboris
Tantæ molis erat scelus ex stirpare Draconis,
Captiumque gregem in cælestia regna locare.
Ne trepidate magis nunc, quin magis agmine facto
Ocyus addite mî comites vos, prævius ibo.

Rex Erebi postquam turbam stipare per herbas
Prospexit CHRISTVM tantam, & dare iubila ovantes,
Exercens iras, furiata mente per antra
Nigra ferebatur, maiusque minusque fremebat.
Hic demum, spectacula pijs suavissima visu,
Hic magis atque magis socios videre trementes
Lucifugiumque pecus, diros sine corpore fucos.
Hi trepidis, ceu crabrones, tolluntur in altum
Alis, præcipites illi rapiuntur ad umbras.

Non procul ex alto pendebant stipite legis
Divinæ tabulæ, quibus hæc durissima verba
Legifer ipse sacer digitis insculperat olim:
Tu mortale genus, venitis ex arbore pomis
Quando vesceris, tristi damnaberis orco.
Has, ne damnarent iterum, rursusque dicarent
Aeternæ morti, precioso sanguine nuper
Ereptos miseros, celso de stipite flectens
CHRISTVS: sic Satanus rabido sic intonat ore
Quid? memini, iustum & verum eum rector olympi
Se iactans, mortem æternam exitiumque minatus
Evæ, hinc omne scelus mortalibus esse luendum
Dixerit esse ratum: legis nunc ecce sacratæ
Latorem? en sacræ durissima vincula legis?

C 2

En transf.

En transgressores (digitis monstrabat Adamum
Euamque ac omnes quicumque deinde sequuntur.)
Sic decreta manent supremi immota parentis ?
Nos quoque despectum propter detrusit ad orcum,
Et iam mortales præ nobis esse beatos
permittat. quis tot coelestibus esse putaret
Sensus ? Iusticiæ sic sic nunc vertitur ordo
Diuinæ ? at contra paucis sic ora resoluit
CHRISTVS, non illum multo dignatus honore:
Quid ? quæ causa necis nostræ ? non vulnera frustra.
Spectas, nam quia fraude tua Stygioque veneno
Capti mortales violârint iussa parentis,
Ipsè ego nunc horum fortem misertus iniquam,
In cruce dependens tanto pro crimine pœnas
Persolvi meritas, placavi sanguine patrem
Offensum, implevi legem, legisque rigorem
Morte tuli: neque enim data lex est aspera iustis.
Tuque tuumque pecus nullo instigante, lubenter
Aspirans sceptris, stimulis raptusque superbis
Imperii, aeternum furibunda mente parentem
Sprevisti, atque ideo stygium es detrusus ad orcum.
Nec sat erat solus ruere, immutatus in anguem,
Euam suadendo vetitos ex arbore fructus
Carpere fraudasti, nec & hoc satis, insuper omnes
Peccato involvens gaudes onerare nepotes.

Sic ait, excelso Herculeoque irrumpit in illum
Pectore, Tartareumque quatit cum murmure guttur,
Quaflat, & ingeminans ictus, iterumque repensat
Verbera verberibus, nimiumque assultibus angit,
Exiit illum armis prostratum, atque omnibus illum
Despoliat telis, mentes quibus illic piorum
Innoevas plus quam iusto oppugnare solebat,
At nunc invictas **CHRISTO** Duce, & auspice **CHRISTO**.
Non fatus Alcmena sic (si rata fama) sub antro
Montis Aventini Cacum prostravit & anxit

Semiferum,

Semiferum, monstri siccas sine sanguine fauces
Torquens, hostiles repentesque è fauce rapinas.

Non sic Iesides silicem cum pumice fronti
Iniiciens Goliath sparsa prostravit arena.

Denique perrumpit **CHRISTVS** loca cuncta per **orcum**
Et super insistens pedibus perfringit adusque,
Aequans cuncta solo plano, tabulisque litura
Sanguinea extinctis, illarum mole caput sic
Tartareum premit, atque aulâ mox exit **Averni**.
Ille nimis cerebro infracto, fremit ore cruento,
Vipereumque spuens mixto cum sanguine virus
Tartareas animæ spiramenta efflat in auras.
Nunc eat, & nostris infigat spicula plantis.

Ac veluti, errantem dum ad pascua ducere quærit
pastor ovem, impastus leo ovilia plena pererrat
(Vesana suadente fame) & rapit ore cruento
Molle pecus mutumque metu, iam jamque paratus
Dilaniare, illud raptat mansurus, at idem
Mox ruit in fauces rabidas, atque eripit agnum.
Non secus eripuit Stygii nos fauce leonis
Postor iò noster **CHRISTVS** celoque locavit,

Quo misso, à **CHRISTO** magna cum laude duello
Gesto, hostis fratrem aggreditur, Lachesisque sorores.
Monstrum horrendum informe, ingens, **Hecate** atque **Erebo**
Mors erat, horribilis visu nec amabilis ulli, (ortum
pallor in ore sedet, macies in corpore toto,
Viscera nuda gerens, vix ac vix ossibus hæret.
Tristius haud illa monstrum neque sævius ullum
Post **Evæ** lapsum, nobis sese obtulit unquam.
Triste simul tollit senium lætamque iuventam,
Non minus ac **Irum**, **Cræsum** quoque falce superbum
Demetit, hanc simul obruere imperterritus audet,
Nec pedibus quatere absistit, quin sternat & illam
Victor inexpletum faciat descendere in **orcum**.
Pòst rigidis etiam parcis sua stamina rumpit.

Ergo jacent prostrati hostes, mors morte perempta
Perruptoris iners iacet, est inamabilis orcus
Perfractus, CHRISTI roseo est lex sanguine trincta
Perfractis tabulis, rabidi quoque rector Averni
Quasiatus CHRISTI pedibus iacet ager, anhelans,
Arma superque iacens fremit horridus ore cruento,
Sed frustra, gaudete piæ gaudete beata
Gaudia vos animæ, date dulcia iubila, plausus
Sumite, iò bis terque quaterque sonate, valete.

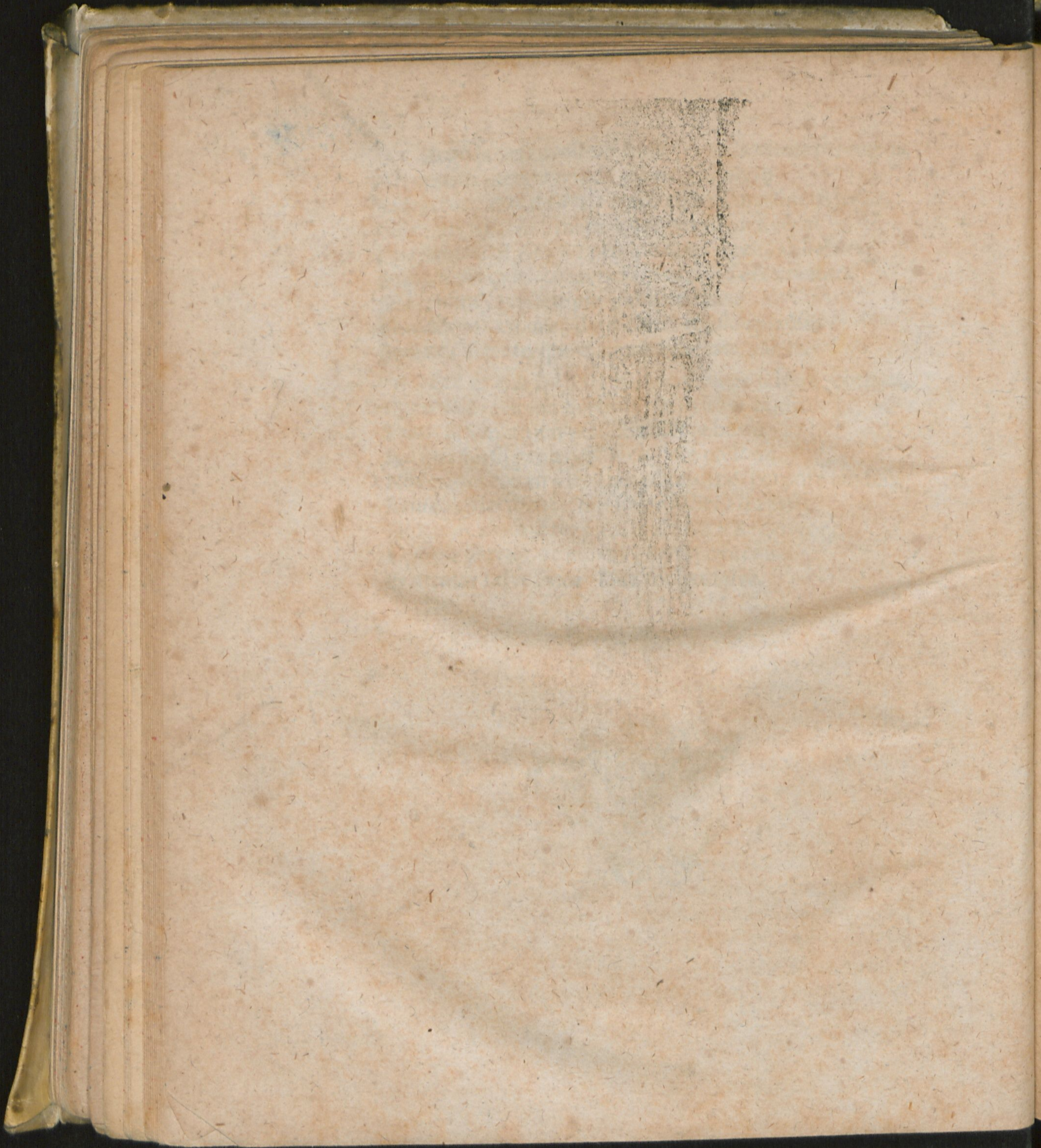
Sed te CHRISTE modum præter salvere iubemus,
Qui mundi crimen precio æquivalente tulisti
Sonus, & humanum voluisti inferre beatis
Sedibus Elysij genus, & recludere cœlum:
Nos quoque, cum placitum est, mortali corpore tandem
Exutos, placidus tecum super æthera transfer.
Sic nobis etiam salve pie CHRISTE Redemptor,
Optime perruptor mortis, Stygij Draconis
Prostrator salve, vitæ Dux Inclyte salve.

F I N I S.

*Id 4212.
8.*

ULB Halle 3
002 391 589

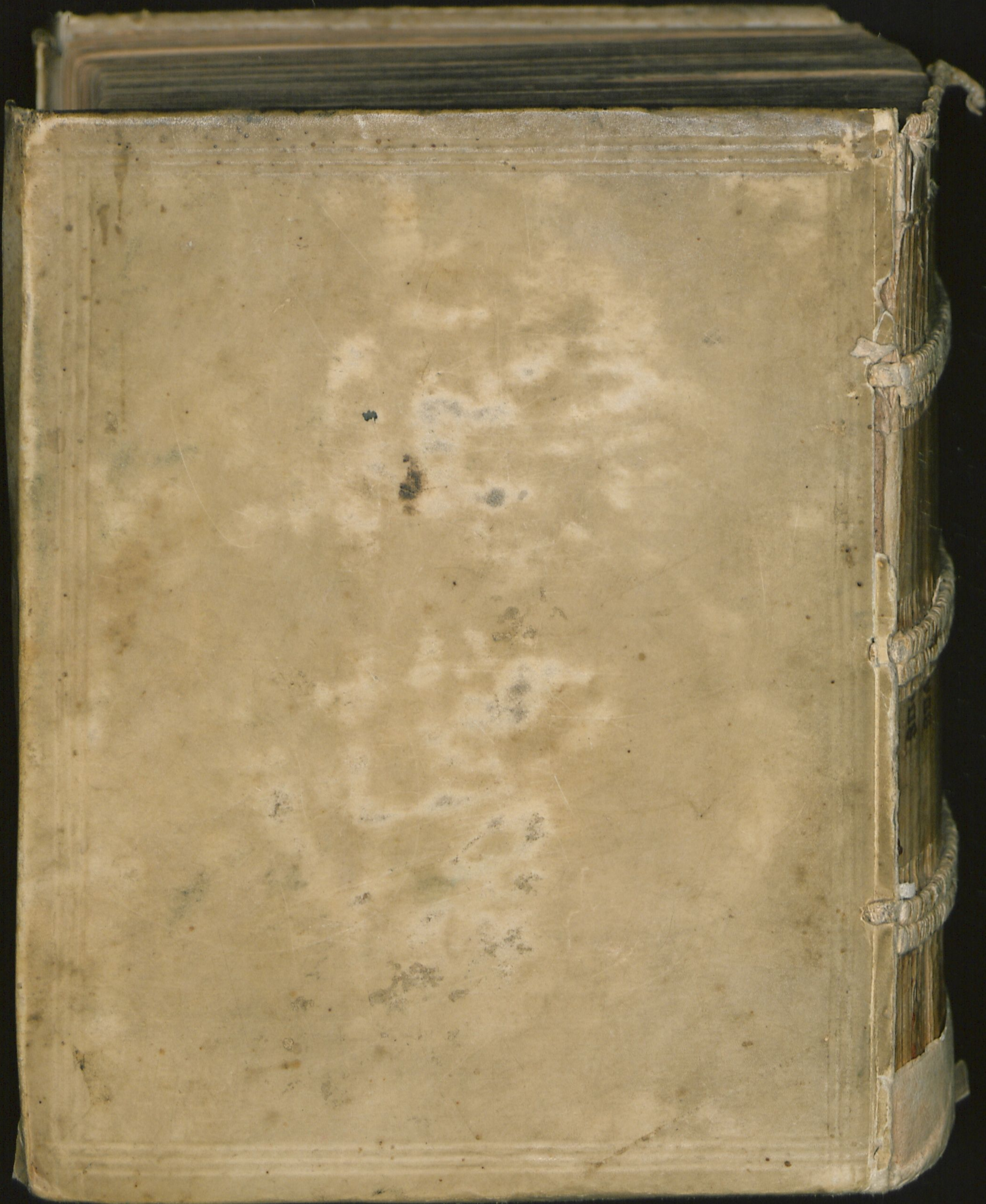
D

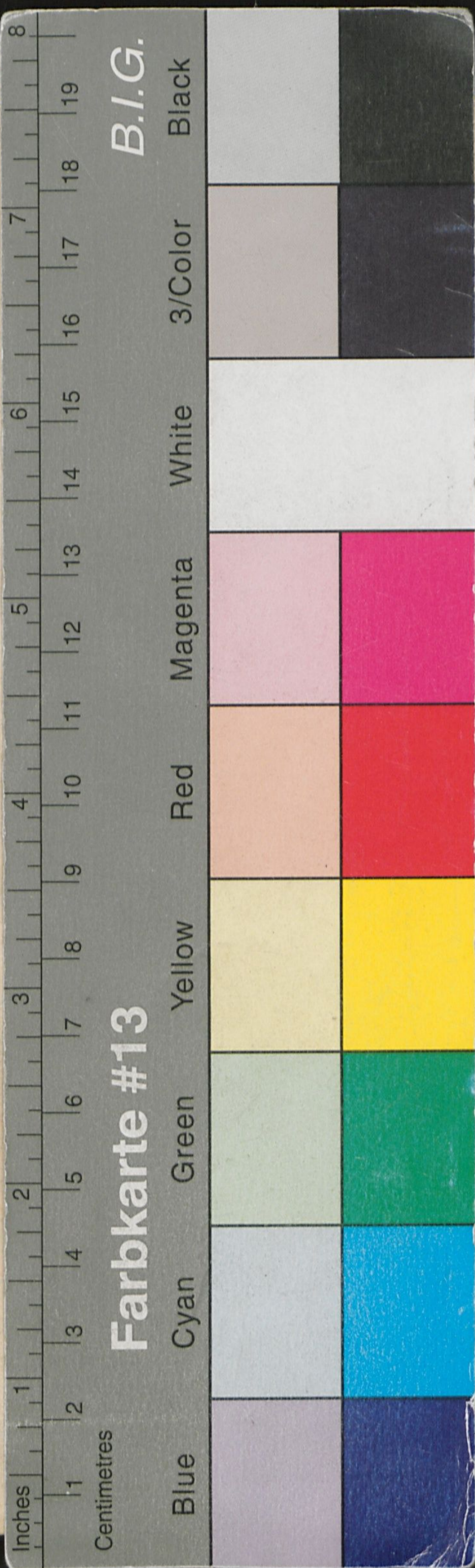
So

Ne

Von

^{XIII}
T V M V L V S

Et descensus ad Inferos, Doⁿⁱ

mini ac Salvatoris nostri IESV CHRISTI,
Victoris & perruptoris glo-
riosissimi,

AD

U 3162

GENERIS NOBILITATE CLARISSIMUM, ERVDITA
PIETATE ET OMNI VIRTVTVM
genere excellentissimum: *Integritate, fide, & autoritate conspiciuum: Amplissimos, eruditione, prudentia & consilijs prestantissimos, Dn. HIERONYMVM à KOCKERITZ in Vvalda: Dn. IOHANNE MOLLERVM questuræ Haynensis prefectum fidelissimum: Dominos Consules totumq; laudatissima Reipub. Haynensis ordinem senatorium, Dominos & Mæcenates suos obseruantissimos.*

HIERONYMVS OPITIVS
Camicensis,

VVITEBERGAE,
Typis Zachariæ Lehmanni,
Anno M. D. XCIII.